

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).30
УДК: 796.062.4:355.237.3

Одерев А. М.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
Лещинський О. В.
доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, начальник кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
Первачук О. І.
аспірант Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
Бабич М. О.
аспірант Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
Небожук О. Р.
доктор філософії, доцент, старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
Богданов М. В.
старший викладач кафедри спеціальної фізичної та бойової підготовки Національної академії Служби безпеки України
Бубон В. С.
викладач-стажист кафедри спеціальної фізичної та бойової підготовки Національної академії Служби безпеки України
Абраменко О. О.
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»
Хачатрян А. Х.
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЯКІСТЬ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ - ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Успіх у військовій службі, як і в інших видах військово-професійної діяльності, залежить від особливостей процесу навчання та виховання, які необхідно будувати не тільки на підставі загальних психолого-педагогічних закономірностей, а також з урахуванням обґрунтованих методів впливу, що відповідають індивідуальним особливостям курсантів. Ефективність роботи офіцера визначається рівнем його професійної підготовленості у закладі військової освіти, зокрема, наскільки успішно він освоїв програму навчання з дисциплін бойової (професійної) підготовки.

Основною метою фізичної підготовки у Збройних Силах України є забезпечення готовності військовослужбовців до бойової діяльності, виконання службових завдань за призначенням, сприянні вирішення інших завдань їх навчання та виховання. В процесі фізичної підготовки формується, в першу чергу, сила, швидкість, витривалість та спритність, на їх основі військово-прикладні навички, а в подальшому теоретичні знання та організаторсько-методичні вміння. Розвиваються в ході занять з фізичної підготовки і морально-психологічні якості, сприяє формуванню у воїнів професійного світогляду, тобто професійної самосвідомості особистості, що передбачає глибоке рефлексивне пізнання себе у діяльності. Розвинена професійна самосвідомість допомагає краще зрозуміти та оцінити себе, особливості своєї службової діяльності, визначити орієнтири професійного та особистісного зростання.

Ключові слова: військова служба, військово-професійна підготовка; фізична підготовка, курсант, бойова підготовка, військово-професійна діяльність.

Oderov A., Leshchinskyi O., Pervachuk O., Babych M., Nebozhuk O., Bohdanov M., Bubon V., Abramenko O., Khachatryan A. The quality of professional training of students - the key to successful implementation of special tasks.

Success in military service, as in other professional activities, is dependent on the characteristics of the processes of training and education that is necessary to build not only on the basis of General psychological-pedagogical regularities, but also for well-founded methods of influence, corresponding to individual characteristics of trainees. The efficiency of an officer is determined by the level of professional training in military educational institution, including how successfully he mastered the curriculum in the disciplines of combat training. The main objective of physical training in the armed forces of regardie is to maintain a level of physical preparedness of personnel to perform the service and combat and other tasks in accordance with their purpose. In the physical training process is formed in the first place, strength, speed, endurance and agility, on the basis of their military-applied skills, and in the subsequent theoretical and organizational-methodical skills. Developed in the course of physical and morally-psychological qualities, promotes the formation of warriors for a professional Outlook, ie professional consciousness of the person, implying a deep reflective knowledge of oneself in the activity. Development of professional identity

helps to better understand and evaluate themselves, their performance, determine benchmarks for professional and personal growth.

Key words: military service, military-professional training; physical training, cadet, combat training, military-professional activity.

Постановка проблеми та її взаємозв'язок з важливими науковими та практичними дослідженнями. В сучасних умовах сьогоднішнього виконання бойових завдань підрозділами Збройних Сил України проти агресора РФ вимагає від них належного рівня військово-професійної підготовленості кожного військовослужбовця, зокрема його фізичного стану [5, 7]. Наявний науково-технічний прогрес у військовій сфері та ведення бойових дій на території нашої держави проти РФ показав, що Збройні Сили України потребують постійного удосконалення озброєння та бойової техніки, підтримання на високому рівні бойової майстерності, фізичної та психічної підготовленості військовослужбовців, а також якісної підготовки висококваліфікованих офіцерських кадрів [1, 3, 13].

Таким чином, високі вимоги до рівня професійної діяльності військовослужбовців потребують нових підходів щодо організації та проведення засобів фізичної підготовки, а використання фізичних вправ та прийомів у поєднанні з вправами бойової підготовки військовослужбовців дозволить сприяти якнайшвидшому підвищенню рівня їхньої фізичної підготовленості та успішному виконанню завдань відповідно до займаної посади [6, 11]. З цією метою нами проведено вивчення впливу занять з фізичної підготовки майбутніх офіцерів на формування професійної самосвідомості в період навчання у закладі військової освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наукової літератури [7, 8] щодо виконання завдань за призначенням, ведення бойових дій у складних умовах та якісної організації освітнього процесу з фізичної та бойової підготовки надають нам можливість стверджувати про необхідність постійного вдосконалення якості військово-професійної підготовки майбутніх захисників нашої держави з метою подальшого успішного виконання ними спеціальних завдань.

Низка науковців [1, 9, 12] зазначають, що успіх у військовій службі, як і в інших видах військово-професійної діяльності, залежить від особливостей процесів навчання та виховання, які необхідно будувати не лише на підставі загальних психолого-педагогічних закономірностей, а також з урахуванням обґрунтованих методів впливу, що відповідають індивідуальним особливостям курсантів.

Разом тим, проведений аналіз наукових досліджень [3, 10] показав, що у дослідженнях мало уваги приділяється факторам, які впливають на якість військово-професійної підготовки курсантів як складової успішного виконання ними завдань бойової діяльності.

На нашу думку, виконання вправ з фізичної підготовки у поєднанні з елементами військово-професійної діяльності є особливо цінним для Української армії як засобом вирішення проблеми підвищення рівня обороноздатності України.

Мета дослідження – проаналізувати та дослідити вплив занять з фізичної підготовки майбутніх офіцерів на формування професійної самосвідомості в період навчання у закладі військової освіти.

Організація та методи дослідження. З метою отримання об'єктивних даних нами використано теоретичні методи (аналіз та узагальнення літературних джерел й наукових даних), методи математичної статистики (середнє арифметичне – \bar{X} , стандартна помилка середнього – m_x для встановлення надійності статистичних взаємозв'язків між окремими показниками фізичної підготовленості).

Експериментальне дослідження, проведене з метою доказу та виявлення впливу занять з фізичної підготовки майбутніх офіцерів на формування професійної самосвідомості в період навчання у закладі військової освіти.

Було сформовано навчальну групу ($n=50$), до складу якої входили курсанти, які систематично отримують високі оцінки за результатами екзаменаційних сесій з другого до дев'ятого семестру та навчальну групу курсантів ($n=15$), які показують результати вище оцінки «задовільно».

Респонденти дослідження підлягали перевірці під час проміжних атестацій для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу за певний період у навчанні. Атестація після закінчення непарних семестрів навчання проводилася у формі диференційованих заліків, парних – у формі іспиту. Перевірка та оцінка фізичної підготовленості курсантів на диференційованих заліках та іспитах перевірялася та оцінювалася з трьох-п'яти вправ, які повною мірою могли характеризувати різні фізичні якості (силу, швидкість, спритність, витривалість) та військово-прикладні рухові навички (подолання смуги перешкод, рукопашний бій) [2, 4].

За результатами дослідження було визначено актуальність і основні напрями дослідження проблеми. Аналіз літературних джерел дозволив сприяти уточненню завдань дослідження та вибору адекватних методів для їх вирішення. Даний етап аналізу наукових джерел здійснювали з метою ознайомлення з фактами, що характеризують сучасний стан досліджуваної проблеми.

Результати досліджень опрацьовували методами математичної статистики з використанням пакету прикладних комп'ютерних програм «Statistica 5.5», ліцензія № AX 908A290603AL. Після педагогічних експериментів проводили розрахунки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна діяльність особового складу Збройних Сил в мирний та воєнний час характеризується високими фізичними навантаженнями та психологічною напругою. Кожен військовослужбовець несе особисту відповідальність за свою фізичну підготовленість та обов'язок систематичних занять фізичними вправами, яка пов'язана з постійною готовністю до виконання поставлених завдань військово-професійної діяльності [3]. Ефективність військово-професійної діяльності військ багато в чому визначається якістю професійної

підготовки офіцерського складу, службово-бойова діяльність якого є складною та поліфункціональною, її успішність у багато в чому залежить від рівня розвитку військово-професійних та особистісних якостей, які формуються у процесі навчання у закладі військової освіти [9].

Відомо, що успіх у військовій службі, як і в інших видах військово-професійної діяльності, багато у чому залежить від особливостей процесів навчання та виховання, які у свою чергу, доцільно та необхідно розвивати не лише на підставі загальних психолого-педагогічних закономірностей, а й з урахуванням обґрунтованих методів впливу, що відповідають індивідуальним особливостям кожного військовослужбовця [1, 6].

Ефективність роботи офіцера визначається рівнем його професійної підготовленості у військово-навчальному закладі, у тому числі, наскільки успішно він освоїв програму навчання з вогневої, тактичної, фізичної, РХБЗ, повітряної дисципліни тощо. У свою чергу, фізична підготовка у структурних підрозділах Міністерства оборони України є основним предметом бойової підготовки, важливою та невід'ємною частиною військового навчання та виховання особистого складу, одним із напрямів підвищення їх боєздатності. Основним засобом фізичної підготовки є фізичні вправи [12, 13]. Головна мета фізичної підготовки у Збройних Силах України полягає забезпечення готовності військовослужбовців до бойової діяльності, виконання службових завдань за призначенням, сприянні вирішення інших завдань їх навчання та виховання. У ході фізичної підготовки у курсантів має формуватися, перш за все, витривалість, сила, швидкість і спритність, які є основою для військово-прикладних навичок, а надалі, теоретичних знань та організаторсько-методичних умінь.

Відповідно до Інструкції з фізичної підготовки системі Міністерстві оборони України *загальними завданнями* фізичної підготовки військовослужбовців є [2, 4]:

формування та вдосконалення їх фізичної готовності до службової діяльності, підвищення бойової готовності військових частин і підрозділів шляхом розвитку фізичних та спеціальних якостей, оволодіння та вдосконалення військово-прикладних рухових навичок та вмінь;

формування готовності до перенесення екстремальних фізичних і психологічних навантажень у період підготовки та ведення бойових дій, виховання морально-вольових якостей;

формування та вдосконалення командних, організаційно-методичних навичок і вмінь керівників фізичної підготовки;

підвищення стійкості організму до впливу несприятливих факторів службової діяльності та навколишнього середовища;

сприяння вдосконаленню бойової злагоженості військових підрозділів, підвищенню рівня професійної підготовки військовослужбовців, поліпшенню фізичного розвитку та зміцненню здоров'я військовослужбовців.

Спеціальні завдання фізичної підготовки військовослужбовців обумовлюються особливостями їх професійної діяльності. Фізична підготовка у видах, окремих родах військ, сил Збройних Сил України, підрозділах Державної спеціальної служби транспорту організовується та проводиться відповідно до вимог цієї Інструкції з урахуванням особливостей їх бойового застосування.

Військовослужбовці всіх військових спеціальностей, які мають необхідний рівень фізичної підготовленості, повинні відрізнятися постійною бойовою активністю, високим самоволодінням, почуттям фізичної переваги над супротивником і більш якісним виконанням своїх функціональних обов'язків. Наявність цих якостей у майбутніх офіцерів підтверджує та зміцнює значущість занять з фізичної підготовки у системі професійної освіти Збройних Сил України.

За досить невеликий термін військово-професійного навчання курсантів у системі освіти, вплив на стан фізичної підготовленості обмежені. Отже, питання вдосконалення методики викладання фізичної підготовки та необхідність розробки напрямів підвищення його ефективності залишається вкрай актуальним.

У процесі занять фізичною підготовкою у курсантів розвиваються морально-психологічні якості, які сприяють формуванню професійного світогляду, професійної самосвідомості офіцера, передбачається глибоке рефлексивне вивчення себе у діяльності. Вища професійна самосвідомість дозволяє краще оцінити можливості та особливості службової діяльності, виявити орієнтири особистісного та професійного зростання. Огляд літератури з цієї проблеми показує, що сьогодні практично немає даних про рівень професійної самосвідомості майбутнього офіцера, його детермінантах, ролі та функціях при розвитку індивідуальності, виявленні особливостей, що впливають на рівень сучасної професійної підготовленості курсантів [1, 11].

Наші припущення щодо професійної самосвідомості офіцера ґрунтуються на загальноприйнятому у вітчизняній психології понятті самосвідомості особистості. Так, один з засновників вітчизняної психології, С.Л.Рубінштейн характеризує самосвідомість як усвідомлене ставлення людини до своїх потреб та здібностей, потягів та мотивів поведінки, переживанням і думкам. Фахівець у галузі психології особистості В.С.Мерлін визначав самосвідомість як властивість людини усвідомлювати, що вона є суб'єктом діяльності зі специфічною психологічною та соціально-моральною характеристикою. Якщо перелічені у цьому визначенні психічні феномени (потреби, здібності тощо) безпосередньо пов'язані з професією даної людини, то можна визнати такий аспект самосвідомості професійним. Таким чином, правомірно стверджувати, що професійна самосвідомість офіцера являє собою відносно стійку систему усвідомлених уявлень та оцінок реально існуючих, диференційованих та інтегруючих ознак діяльності та всієї життєдіяльності цієї професійної спільності. Очевидно, що така система формується як у процесі вузівського навчання, так і всього терміну служби офіцера, в ході яких він усвідомлює та оцінює себе як представник цієї соціальної групи [6, 7].

Результати спеціальних досліджень, проведених у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів), показують, що розвиток особистісних якостей та професійних навичок курсантів у процесі навчання тісно пов'язані з формуванням його ділової та професійної самосвідомості. Отже, можна дійти висновку, що морально-вольові якості курсантів, що розвиваються в процесі проведення занять з фізичної підготовки не тільки

підвищують їх загальний рівень фізичної підготовки підготовленості, але й мають значний вплив на розвиток професійного самосвідомості.

Експериментальне наше дослідження, проведене з метою доказу цього припущення полягало в наступному: виявити вплив занять з фізичної підготовки майбутніх офіцерів на формування професійної самосвідомості в період навчання у закладі вищої освіти. Була розроблена та застосована авторська методика – «Опитувальник професійного самосвідомості офіцера Збройних Сил», яка дозволяє визначити рівень його розвитку, а також виявляти ступінь виразності всіх компонентів структури, а саме: усвідомлення особливостей діяльності своєї професійної групи; усвідомлення психологічних особливостей представників своєї професійної групи; усвідомлення тотожності зі своєю професійною групою; усвідомлення своїх професійних особливостей; усвідомлення себе суб'єктом діяльності професійної групи; соціально-моральна самооцінка своїх професійних якостей

Було сформовано навчальну групу (n=50), до складу якої входили курсанти, які систематично отримують високі оцінки за результатами екзаменаційних сесій з другого до дев'ятого семестру та навчальну групу курсантів (n=15), які показують результати вище оцінки «задовільно».

Респонденти дослідження підлягали перевірці під час проміжних атестацій для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу за певний період у навчанні. Перевірка проводилася у формі диференційованих заліків (під час непарних семестрів), та у формі іспиту (під час парних семестрів). Перевірка та оцінка фізичної підготовленості курсантів проводилася за вправами відповідно до Інструкції з фізичної підготовки системи Міністерств оборони України, які характеризують розвиток фізичних якостей (силу, швидкість, спритність, витривалість) та військово-прикладні рухові навички (подолання смуги перешкод, рукопашний бій) [2, 4].

За результатами аналізу рівня розвитку професійної самосвідомості за t-критерієм Стьюдента (табл. 1), були виявлені значні відмінності за всіма компонентами (p<0,001) на користь першої групи. Таким чином, отримані при проведенні експерименту, підтверджують висунуту гіпотезу про позитивний вплив занять фізичної підготовки на формування професійної самосвідомості майбутнього офіцера Збройних Сил України.

Таблиця 1

Аналіз впливу занять фізичної підготовки на формування професійної самосвідомості військовослужбовців

Показники	1-ша група (n=50)	2-ша група (n=15)	Достовірність відмінностей	
			t	p
1 компонент: усвідомлення особливостей діяльності своєї професійної групи	33,12	25,31	4,27	<0,001
2 компонент: усвідомлення психологічних особливостей представників своєї професійної групи	82,11	70,42	7,18	<0,001
3 компонент: усвідомлення тотожності зі своєю професійною групою	46,11	37,34	10,56	<0,001
4 компонент: усвідомлення своїх професійних особливостей	75,23	63,97	8,10	<0,001
5 компонент: усвідомлення себе суб'єктом діяльності професійної групи	68,09	53,18	5,23	<0,001
6 компонент: соціально-моральна самооцінка своїх професійних якостей	45,80	36,92	7,12	<0,001

Висновки. Таким чином, за результатами проведеного нами дослідження встановлено, що курсанти першої групи мають вищий рівень усвідомлення важливості виконання професійних завдань, що стоять перед військовослужбовцями. Вони легше переносять труднощі, пов'язані з військовою службою, вище оцінюють свій соціальний статус, рівень особистої професійної підготовленості та ступінь відповідності вимогам, які пред'являються до них, як майбутнім офіцерам. Крім того, вони краще в стройовій підготовці, більш впевнені в собі, своїх судженнях, діях і здібностях самостійно справлятися з вирішенням службових завдань, що виникли, користуються великим авторитетом серед командирів та товаришів. Загалом можна зробити висновок, що їхня професійна самосвідомість відрізняється більш цілісною, вираженою і гармонійною структурою.

Література

1. Воронцов О., Романчук С., Ролюк О., Яворський А. (2017). Фізичні навантаження військовослужбовців у сучасному бою. Український журнал медицини, біології та спорту : зб. наук. пр. – Миколаїв : ЧНУ ім. П.Могили, Т. 6, № 6 (90) – С. 47-52.
2. Інструкція з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України (2021). Наказ Міністра оборони України від 05.08.2021 р. № 225. – Київ, 234 с.
3. Кирпенко В., Романчук В., Романчук С. (2015). Спеціальна фізична підготовка як засіб підвищення ефективності професійної діяльності військовослужбовців Сухопутних військ. Фізична активність, здоров'я і спорт, Львів, №4(22). – С. 12-18.
4. Настанова з фізичної підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України (2022). Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 14.02.2022р. № 36-ОД – Київ, 2022. – 94 с.
5. О.Матвейко, С.Романчук, О.Ольховий, А.Одеров, О.Небожук, В.Климович (2022). Вплив занять фізичними вправами на функціональний стан та працездатність військовослужбовців-ветеранів бойових дій. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, № 1(57). С. 31-36. doi: 10.29038/2220-7481-2022-01-31-36.

6. Одеров А.М., Кузнецов М.В. (2016). Фізична підготовленість майбутніх офіцерів Збройних сил України. Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини. Вип. 20 : у 4-х т. – Л. : ЛДУФК, Т. 1,2. – С. 274-278.
7. A.Oderov S.Romanchuk V.Klymovych, A.Skaliy O.Nebozhuk (2022). Physical training – as one of the main subjects of combat training of soldiers of the armed forces. Фізична активність і якість життя людини []: зб. тез доп. VI Міжнар. науково-практ. Інтернет-конф. (23 червня 2022р.) /уклад.: А.В.Цьось, С.Я.Індика. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, С. 27-28.
8. A.Oderov, V.Klymovych, S.Romanchuk et.al. (2020). Correlation of Physical Fitness and Professional Military Training of Servicemen. SportMont Journal. Vol. 18 (2). pp. 79-82. (doi: 10.26773/smj.200612).
9. A.Oderov, V.Klymovych, S.Romanchuk, O.Lesko, M.Korchagin (2019). Motivation of forming students healthcare culture on principles of interdisciplinary integration. SportMont Journal. Vol. 17 (3). pp. 79-83. doi: 10.26773/smj.191017.
10. Oderov A., V.Klymovych, M.Korchagin, O.Olkhovyi, S.Romanchuk (2019). The Influence of the System of Physical Education of Higher Educational School on the Level of Psychophysiological Qualities of Young People. SportMont Journal. Vol. 17 (2). pp. 93-97. doi: 10.26773/smj.190616.
11. Oderov A. (2022). Analysis of the level of physical fitness of cadets of the Military College of Sergeants at the stage of primary. Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe, Vol. 5, no. 1, pp. 93-102.
12. Romanchuk S., Oderov A., Nebozhuk O. Lesko O. Pylypchak I. Olkhovyi O. Poltavets A. Romanchuk V. (2022). Analysis of the dynamics of physical development of cadets as a result of the application of crossfit equipment. Слобожанський науково-спортивний вісник: зб. наук. пр. – Харків : ХДАФК, Т. 26, № 4, С. 133-140. doi: 10.15391/snsv.2022-4.006.
13. S.Romanchuk, V.Afonin, A.Oderov et.al. (2019). Factors that influence changes in cadets' physical preparation during the second half of study at a military academy. Asian Journal of Science and Technolog. Revista dilemas contemporáneos: educación, política y valores. Vol. 17 (72). ISSN/ eISSN: 2007-7890.

References

1. Vorontsov, O., Romanchuk, S., Roliuk, O., Yavorskyi, A. (2017). "Fizychni navantazhennia viiskovosluzhbovtiv u suchasnomu boiu". Ukrainskyi zhurnal medytsyny, biolohii ta sportu : zb. nauk. pr. 6(90). 47-52.
2. Instruksia z fizychnoi pidhotovky v systemi Ministerstva obrony Ukrainy (2021). Nakaz Ministra obrony Ukrainy vid 05.08.2021 r. № 225. – Kyiv, p. 234.
3. Kyrpenko, V., Romanchuk, V., Romanchuk, S. (2015). "Spetsialna fizychna pidhotovka yak zasib pidvyshchennia efektyvnosti profesiinoi diialnosti viiskovosluzhbovtiv Sukhoputnykh viisk". Fizychna aktyvnist, zdorovia i sport. 4(22). 12-18.
4. Nastanova z fizychnoi pidhotovky Sukhoputnykh viisk Zbroinykh Syl Ukrainy (2022). Nakaz komanduvacha Sukhoputnykh viisk Zbroinykh Syl Ukrainy vid 14.02.2022r. № 36-OD – Kyiv, p. 94.
5. O.Matveiko, S.Romanchuk, O.Olkhovyi, A.Oderov, O.Nebozhuk, V.Klymovych (2022). "Vplyv zaniat fizychnymy vpravamy na funktsionalnyi stan ta pratsezdattnist viiskovosluzhbovtiv-veteraniv boiovykh dii". Fizychni vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi / Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky. Lutsk, № 1(57). pp. 31-36. doi: 10.29038/2220-7481-2022-01-31-36.
6. Oderov A.М., Kuznetsov M.V. (2016). "Fizychna pidhotovlenist maibutnykh ofitseriv Zbroinykh syl Ukrainy". Moloda sportyvnna nauka Ukrainy : zb. nauk. prats z haluzi fizychnoho vykhovannia, sportu i zdorovia liudyny. Vyp. 20 : u 4-kh t. – L. : LDUFK, Т. 1,2. pp. 274-278.
7. A.Oderov S.Romanchuk V.Klymovych, A.Skaliy O.Nebozhuk (2022). "Physical training – as one of the main subjects of combat training of soldiers of the armed forces". Fizychna aktyvnist i yakist zhyttia liudyny []: zb. тез доп. VI Mizhnar. naukovo-prakt. Internet-konf. (23 chervnia 2022r.) /uklad.: A.V.Tsos, S.la.Indyka. – Lutsk: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, S. 27-28.
8. A.Oderov, V.Klymovych, S.Romanchuk et.al. (2020). Correlation of Physical Fitness and Professional Military Training of Servicemen. SportMont Journal. Vol. 18 (2). pp. 79-82. (doi: 10.26773/smj.200612).
9. A.Oderov, V.Klymovych, S.Romanchuk, O.Lesko, M.Korchagin (2019). Motivation of forming students healthcare culture on principles of interdisciplinary integration. SportMont Journal. Vol. 17 (3). pp. 79-83. doi: 10.26773/smj.191017.
10. Oderov A., V.Klymovych, M.Korchagin, O.Olkhovyi, S.Romanchuk (2019). The Influence of the System of Physical Education of Higher Educational School on the Level of Psychophysiological Qualities of Young People. SportMont Journal. Vol. 17 (2). pp. 93-97. doi: 10.26773/smj.190616.
11. Oderov A. (2022). Analysis of the level of physical fitness of cadets of the Military College of Sergeants at the stage of primary. Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe, Vol. 5, no. 1, pp. 93-102.
12. Romanchuk S., Oderov A., Nebozhuk O. Lesko O. Pylypchak I. Olkhovyi O. Poltavets A. Romanchuk V. (2022). Analysis of the dynamics of physical development of cadets as a result of the application of crossfit equipment. Слобожанський науково-спортивний вісник: зб. наук. пр. – Харків : ХДАФК, Т. 26, № 4, С. 133-140. doi: 10.15391/snsv.2022-4.006.
13. S.Romanchuk, V.Afonin, A.Oderov et.al. (2019). Factors that influence changes in cadets' physical preparation during the second half of study at a military academy. Asian Journal of Science and Technolog. Revista dilemas contemporáneos: educación, política y valores. Vol. 17 (72). ISSN/ eISSN: 2007-7890.